

CHRISTOFFER
CARLSSON

JEDNOOKÝ KRÁLÍK

**CHRISTOFFER
CARLSSON**

**JEDNOOKÝ
KRÁLÍK**

A dynamic black brushstroke graphic, resembling a paint splatter or a thick brushstroke, positioned diagonally in the upper right corner of the page. The stroke is textured and has irregular, feathered edges.

**CHRISTOFFER
CARLSSON**

JEDNOOKÝ KRÁLÍK

panteon

Ze švédského originálu
Den enöga kaninen
Piratförlaget, Stockholm 2011

Copyright © Christoffer Carlsson 2011
Published by arrangement with Pontas Agency, Spain
Copyright © 2014 by Panteon
Cover © 2014 by Emil Křížka
Translation © Hana Švolbová & Linda Kaprová 2014

Panteon, Staroměstské náměstí 89, 293 01 Mladá Boleslav
www.knihypanteon.cz | www.facebook.com/knihypanteon

Přeložily: Hana Švolbová a Linda Kaprová
Návrh obálky: Emil Křížka
Sazba: DTP Panteon
Tisk a vazba: CPI Moravia Books, Pohořelice
Printed in the Czech Republic.

ISBN 978-80-87697-18-4

*Pro Melu,
která dokáže z obtížného udělat tak jednoduché a zároveň je
příkladem toho, jak zdánlivě jednoduché mnohdy ve skutečnosti
bývá nesmírně složité.*

*„The greatest danger, that of losing oneself,
can pass off in the world as quietly as nothing.”*

Søren Kierkegaard, *The Sickness Unto Death* (1849)

MLUVILO SE o tom jako o vyřizování účtů, a nejspíš to tak i doopravdy bylo.

Sedmnáctého července, uprostřed dlouhého léta, které jako by nemělo nikdy skončit, zaplnil titulní stránky novin podexponovaný letecký snímek zachycující scénu kolem domu z ptačí perspektivy. Mrtvá těla, z výšky tak maličká a ve tmě skoro zářící, evokovala představu amerických gangsterských filmů z padesátých let. Tak brutálních, a přesto tak klidných, téměř nevinných. A u fotografie popisek. VYŘIZOVÁNÍ ÚČTŮ V DALENU.

Mezi reportéry bulvárního tisku zjevně vládla určitá nejistota ohledně toho, co se vlastně stalo. Někteří tvrdili, že se původně jednalo o „čtyři muže a dvě ženy ve věku kolem dvaceti let“, kteří spolu s „vysoce postavenými členy skupin organizovaného zločinu“ (deník *Aftonbladet*) nějakým způsobem zapříčinili smrt sedmi lidí. Problém byl ten, že se jim podařilo rozpoznat pouze čtyři těla – kde jsou ta zbylá tři? V domě? Nemají zatím dostatek informací.

Jiní reportéři to zase nazývali „vyřizováním účtů v podsvětí, při němž byli zabiti nevinní“ (deník *Kvällsposten*). Tentokrát nás mělo být pět chlapců a jedna dívka v pubescentním věku

(sedmá osoba chyběla). Další pak spekulovali, jestli se nemohlo jednat o nesnášenlivostí motivovaný zločin s vazbami na pravicový extremismus, protože vyplynulo, „že nejméně jedna z obětí byla homosexuální“ (deník *Expressen*).

Televizní vstupy zabíraly divokou přírodou, mohutné jehličnaté stromy, jejichž větve se měkce pohupovaly v teplém letním větru. Mezi nimi prosvítal kdysi bílý dům, vozidla zásahové jednotky a jejich posádky a modrobílé policejní pásky. Policie se k věci vyjádřila a popsala ji poněkud rozporuplně, avšak mediálně působivě jako „krvavou idylu“ (Švédská televize v hlavní večerní zpravodajské relaci).

Regionální tisk označil Dalen za „místo zármutku“ (*Hallandsposten*) a nás nazýval oběťmi (*Hallands Nyheter*). Přední novináři a experti se navzájem vyzývali k tomu, aby „vyvrhům byla poskytnuta pomoc“ (citát pochází z *Dagens Nyheter*, ale slyšel a četl jsem asi desítku variací na tentýž výrok).

Po prvním šoku, noci strávené v nemocnici a poté, co mě odvezli do domu mého dětství, kde jsem se pokusil kartáčkem vymýt zaschlou krev, která uvízla za nehty, se naproti mně u našeho kuchyňského stolu posadil policista jménem Dante Thomsen.

Pochází prý ze Stockholmu. Přestěhoval se po nezdařeném vyšetřování, které skončilo tím, že čtyři lidé přišli o život a viník uprchl za hranice.

Zasmál se sám sobě a prohlásil, že by se to dalo chápat jako únik. Ale takhle si město nepředstavoval. Bylo příliš tiché a příliš malé. Každá fáma i událost se tu šíří až moc rychle. Tak rychle, že se to vymyká kontrole. Odpověděl jsem, že to byl jeden z důvodů, proč jsem se odtud odstěhoval.

„A kdy to bylo?“ zeptal se a mně došlo, že jeho vyprávění zatím bylo jen trikem, jak mě přimět, abych promluvil.

Řekl jsem, že nechci odpovídat na žádné otázky. Viník z jeho případu, ten, co uprchl za hranice, se tou dobou právě nacházel v jistém autě, pravděpodobně na cestě do Stockholmu. Dokonce jsem znal i registrační značku, protože to bylo Lukasovo auto.

Vzpomínám si na naše mlčení a na ten pocit, že se všechno hroutí. Vzpomínám si na tu prázdnotu a jak v kuchyni hrálo rádio, ve kterém kdosi zpíval *we feel nothing, so we search for nothing, so we achieve nothing, love.*

Sedmnáctého července, kdy uprostřed ospalého prázdninového Švédska na dovolené všechno skončilo, jsem byl zpátky v rodném městě něco přes měsíc a půl.

ČÍM DÁL VÍC se podobám otci. To mi řekla máma, když mě na konci května vyzvedla na letišti.

„Čím dál víc se podobáš Peterovi,“ povídá a vyjede autem z parkoviště.

Nechal jsem si narůst vlasy. Tak možná proto. Z reproduktorů se ozývá Frankie Lymon and the Teenagers, *lovers awake at the break of day, why do they fall in love?* A já cítím silnou vůni matčina parfému, vedro v autě a jak se mi lepí tričko na záda, když se o ně opřu a zavřu oči.

„Čím dál víc se podobáš babičce,“ opáčím já.

„Touché.“

Když jsem babičku viděl naposledy, někdy před dvěma lety, byla už tak stará zestárlá, že mě nepoznávala. Něco mě na tom děsí.

Propletu prsty a dívám se z okna. Máma hovoří o počasí, o nadcházejícím létě, o dovolené a cestě do Paříže, kterou s mým otcem v červenci podniknou, jaké květiny si pořídila a o našich sousedech, kteří odmítají přestat sekat trávu, přestože je po desáté večer, a o práci na správě sociálního zabezpečení, o turistech, kteří brzy začnou přijíždět, a o studentském průvodu, který asi za týden bude procházet městem. Chvilí mlčí a pak začne zase o počasí.

Zaobírám se elementárními myšlenkami. Je pondělí. Mám kocovinu. Tři hodiny spánku po noci strávené u jisté Isabelle nebo Isabelly. Vracím se do rodného města. Cestu letadlem jsem strávil pitím kávy s nasazenými slunečními brýlemi. A teď tohle. Že se čím dál víc podobám otci.

„Jak se mu vede?“

„Ale jo.“ Projíždíme městem a mně připadá, že vypadá přesně tak, jak jsem ho opustil. A přesto ne. „Je samozřejmě trochu unavený. Myslím, že toho má v práci hodně. Ale jinak to jde.“

Nejsem si jistý, jak bych to měl vykládat, a tak na to neřeknu nic. Za chvíli projíždíme kolem bazénu, kam jsme na gymnáziu chodili na plavání. Zavřu oči, protože budova je na slunci tak bílá, že mě oči pálí i navzdory slunečním brýlím.

„Davide, já chápu, že jsi unavený, ale snad si můžeš alespoň sundat ty sluneční brýle.“

Nevyslovila to jako otázku. Svět se vmžiku rozhoupá a já najednou nevím, jestli jsem vzhůru. Sundám si sluneční brýle a matka se zeptá, jak dopadla zkouška.

„Dobře.“

„Z čeho to bylo?“

„Z morálky,“ odpovím, a jak teď píšu, skoro se při pohledu na to slovo musím smát.

To Lukas chtěl, abych přijel co nejdřív. Zavolal mi jednou večer v dubnu a oznámil mi, že má kocovinu a že se spálil na sluníčku.

„Jak se můžeš spálit na sluníčku v dubnu? Ty jsi někde byl?“

„Ne. Něco ti chceme ukázat.“

„My?“

„Co?“

„Říkal jsi ‚chceme‘.“

„Aha. Já, Martin, Rickard a sourozenci.“

Martina s Rickardem jsem znal. Taky pocházejí z Dalenu a chodili jsme spolu do školy. Tušil jsem, kdo mají být ti sourozenci. Julian a Justine. Když jsme byli malí, kolovaly o nich různé řeči.

Dalen je jedno z míst, kde můžete stát zády k nějakému muži, co tvrdí „Dovolte, abych vám představil svou ženu a sestřenicí“, a když se otočíte, zjistíte, že mluví o jedné a téže osobě. Bratřanci a sestřenice se berou. Stane se, že sourozenci mají děti a reprodukují své genetické mutace. Kdysi dávno se něco nepovedlo. V některých částech města žijou lidi s výrazným spodním předkusem, malýma šilhavýma očkama, s příliš krátkýma nohama a rukama, příliš kulatým obličejem. Když mluví, zní to, jako by se jim slova nevešla do pusy.

„Přijed' co nejdřív,“ vyzval mě Lukas.

„Co ten spěch?“

„Jen taková věc. Nic zvláštního.“

Vzdálenost mezi námi mi teď připadá nepřírozeně veliká. Vyrůstali jsme s Lukášem společně, ale na Dalen jsme měli odlišný pohled. Pro něj byly vesnice a nedaleké městečko velké dost. Na mě to vše působilo klaustrofobně, sociální bubliny, ve kterých se obtížně dýchalo. Tak jsem si podal přihlášku a dostal se na základní kurz filozofie na Stockholmské univerzitě. A i když tohle vzdělání nemá vlastně žádnou budoucnost, nelituju toho.

Ve sluchátku praskalo a chrastilo. Znělo to, jako by Lukas stál uprostřed vichřice.

„Uvidíš, až přijedeš,“ řekl nakonec. „Ale je to hustě cool.“

„Hustě cool?“ opáčil jsem.

„Tak se to tam v metropoli říká, ne?“

Pokrčil jsem rameny, i když mě nemohl vidět.

„Asi jo.“

„Tak přijedeš?“

Někdy člověk dělá rozhodnutí, která nedokáže vysvětlit. Jsem člověk, který dokáže své plány měnit, chce zjistit, jaké důsledky věci přinesou. Můj bratr se o tom jednou vyjádří, že všechno musím hnát do krajností. Zrovna tohle léto jsem do svého rodného města vůbec jezdit nechtěl. Měl jsem v plánu pracovat u pokladny v jedné samoobsluze v Solně.

A tak předpokládám, že právě proto jsem slíbil, že přijedu.

Nikdo nejspíš neví, odkud Dalen své jméno získal. I když slovo samotné znamená „údolí“, žádné údolí to není.

Je to nevelká vesnice s nějakými šesti sty obyvateli, natěsnaná deset kilometrů od pobřeží u hlavního tahu, který vjíždí do Smålandu rovně jako most. Když sem přijedete z města po hlavní silnici moc rychle, projedete ji za pár sekund a minete ji. To potká většinu těch, co sem jedou poprvé.

V červenci, když dorazí letní hosté a turisté, se počet obyvatel zdvojnásobí. Najdete tu koloniál, kde si můžete objednat i léky z lékárny a při kterém funguje i maličká kavárna a rychlé občerstvení, pizzerii, pár místních živnostníků v podobě autolakovny a malého truhlářství a několik zrezivělých továrních a průmyslových hal. Obrovská slupka staveb, to jediné, co zbylo po staré rafinérii rodiny Valldemanových. Stojí tu prázdné a opuštěné, co já si pamatuju. Občas se tu v létě organizuje autobingo. Na okrajích Dalenu, kde pozemky stojí až čtyřikrát víc než v centru, stojí letní sídla a chaty, stánky a půjčovny kánoí.

Pro člověka, který není odsud, jsou místní nevypočitatelní. Když zazvoníte u dveří a zeptáte se na cestu k někomu nebo někam, může vás stejně tak dobře přivítat brokovnice s dvojitou hlavní jako talíř s čerstvě upečeným chlebem a domácí marmeládou. Místo i jeho obyvatelé v sobě nesou určitou syrovost,

ukoptěnou a selskou ryzost, vůči níž jsem se naučil pociťovat závist i opovržení. Patří k těm místům, která jsou tak malá, že o sobě obyvatelé vědí do té míry, že příjmení jsou tu vlastně zbytečná.

Ulice tady nesou názvy jako Mýtina Na Budoucnosti, U Šťěstí a Ke Kapličce, a když s matkou dorazíme k domu, kde jsem vyrůstal, když zastavíme na naší příjezdové cestě, něco se ve mně převrátí. Ten světlemodrý přízemní domek nese v temném zákoutí svého srdce vzpomínky mého dětství, vzpomínky na mou vzpouru a útěk.

„Jenom vyberu schránku,“ oznámí máma, a zatímco vybírá poštu, prohlížím si svůj odraz ve zpětném zrcátku a uvědomím si, že jsem si zase nasadil sluneční brýle. Sundám si je, vystoupím z auta a ze zadního sedadla si vezmu tašku.

„Kde je táta?“ zeptám se cestou k bílým vchodovým dveřím.

„V práci. Vždyť jsem ti to říkala v autě.“

„Neříkala.“

„Ale ano.“

„Ne.“

„Tak šup dovnitř.“

Otevře dveře a já vstoupím. Odkudsi se ozývá puštěné rádio. Zuju si boty a pokračuju do nitra domu. Projdu kolem bratrova pokoje. Vypadá netknutý ode dne, kdy se odstěhoval.

„Kde je Markus?“ zeptám se.

„Nemám ponětí,“ odpoví matka z kuchyně. „Nemluvila jsem s ním. Asi v práci.“

Pak povídá něco o tom, že dnes někam jede. Vyjde dveřmi ven a za chvíli auto zmizí z příjezdové cesty. Jsem sám.

Můj pokoj vypadá přesně tak, jak jsem ho po Vánocích opustil. Jediný rozdíl je v tom, že televize, stereo a starý počítač jsou o čtyři měsíce míň moderní. Lehnu si do postele s rukama pod hlavou. Sáhnu si dlaní na čelo a snažím se poznat, jestli nemám horečku. Asi mám.

Čas se zastavil. Čekám, až Lukas zavolá.

Až tehdy si vzpomenu na obraz, který visí v chodbě před mým pokojem. Vidím na něj otevřenými dveřmi. Je to stará malba nějakého obskurního stockholmského malíře inspirovaná Jacksonem Pollockem. Pozadí je bílé a malbu tvoří jen stovky červených skvrn od štětce. Klidně by to mohla být krev. Jako malý jsem se toho obrazu bál. Když jsem přivřel víčka, rozpoznával jsem ve skvrnách rudé oči. Vyhnu se mu pohledem.

Lukas nevolá. Jediné, co zbývá, jsou krvavě rudé skvrny od barvy, rádio kdesi v domě, které zpívá *what in the world could make you so blue?*, pocit nejistoty a že se čím dál víc podobám otci, a za chvíli mě přemůže spánek.

Když Lukas konečně zavolá, vzbudí mě. Za očima se mezitím zhmotnila bolest, takže když se otočím pro mobil na nočním stolku, všechno tepe.

„Ty spíš?“ diví se.

„Ne.“ Mhouřím oči. „Nebo já vlastně nevím. Možná. Kolik je?“

„Půl druhý. Seš doma?“

„Doma?“ opáčím zmateně. „Jsem v Dalenu.“

„Tak já pro tebe přijedu.“

Tak málo chybělo, abych tu zůstal. Uváznu. Připadá mi, jako bych unikl v poslední vteřině a jako by to byla náhoda, jako bych měl štěstí, protože to mohlo klidně potkat někoho jiného.

Sedím na sedadle spolujezdce v Lukasově autě a kouřím cigaretu. Lukas nás veze skrz Dalen. Vždycky byl příšerně hubený, ale od té doby, co jsem ho viděl naposled, zhubnul ještě víc. Jako by jediná změna v životě byla, že už přestal jíst úplně.

V autě se vznáší nezaměnitelný pach marihuany.

„Nasrat,“ povídá Lukas do telefonu. „Já už pro něj nebudu dělat ani za nic. To si radši seženu peníze sám.“

Lukas telefonuje se svou sestrou, se kterou jsem se kdysi skoro vyspal, a baví se o jejich otci. Sestra nejspíš nestihne na jeho slova zareagovat, protože Lukas hovor ukončí. Pak si vzdychne.

„Pozdravuje tě,“ oznámí.

„Taky ji pozdravuj.“

Potáhnu z cigarety. Lukas stiskne tlačítko na stažení okénka a vyzve mě, abych špačka vyhodil oknem. Vzduch, který zavane zvenku, je teplý a těžký. Z náprsní kapsy košile vytáhne jointa.

„Dej si radši tohle.“

Vyhodím cigaretu, vezmu jointa mezi palec a ukazováček a vložím si ho mezi rty.

„Zavři, ať si můžu připálit,“ zamumlám a cvaknu zapalovačem.

Lukas stiskne tlačítko a okno se zavře. Zapálím si joint a zhluboka se nadechnu kouře. Je modravě šedý a sladký.

„Ty vole, já tě tak rád vidím.“ Vezme si ode mě jointa. „Je to dlouho.“

Zaparkujeme na odpočívadle ve skrytu lesa a mlčky kouříme.

Tady u silnice rostou silné staré stromy tak těsně u sebe, že je to, jako by se člověk díval do tmavé zelenohnědé zdi. Kmeny jsou staré a mohutné a vypínají se k nebi do takové výšky, že se vršky těch, co lemují silnici, skoro opírají o sebe a vytvářejí tunel. Řada stromů dál od silnice je mrtvě rezavá. Les je tu příliš hustý, aby jím proniklo světlo a udrželo je naživu.

„Chyběl jsi mi,“ povídá.

„Ty mně taky.“

Odfrkne si. Ospale, ne tak agresivně, jak se asi snažil.

„Blbost.“

„Ne, vážně.“ Uvědomím si, že se mi plete jazyk, a musím se kousnout do rtu, abych se tomu nezačal hihňat. „To s těma penězma,“ pokračuju. „Dělej to jako já, než jsem se odstěhoval. Jdi na pracák.“

Lukas zdvihne obočí.

„Tobě se to nedoneslo, co? Už mám po srandě,“ uchichtne se. „Nejdřív trvalo asi dva měsíce, než jsem si to vyběhal. Pak mě nutili, abych si hledal práci. A to mi za měsíc dávali sotva nějakou tu tisícovku. Tak jim povídám, že jsem práci tak trochu hledal tuhle a támhle, u Elos Bygg, v supermarketu a tak. Ale oni tam zavolali, aby si ověřili, že jsem tam fakt hledal místo.“ Rozesměje se na celé kolo. „Což jsem nehledal.“

„Tak ti zarazili podporu?“

„Jo. Dokonce jsem jim to musel zpětně doplácet.“ Znovu se rozesměje. „Nakonec mi jednu práci fakt nabídli. Skladník v nějaký fabrice, v Hyltebruku.“

„Aspoň něco.“

„V Hyltebruku, Davide.“ Šlehne po mně pohledem. „A sklapni, než začneš mluvit jako můj táta.“ Lukas zavrtí hlavou. „A kromě toho... Kolik peněz bych z toho měl? Nějakej ten litr na měsíc. Pár zrasanejch drobnějch. Takhle jsem na tom já, Rickard, Martin, všichni. Dokonce i Julian s Justine, a to přece jen bydlí aspoň sami. V bytě. Ten systém je na hlavu. Tohle je mnohem lepší.“

„Co je ,tohle‘?“

Mrak v Lukasově mysli se rozplyne, ústa rozšíří úsměv a jemu je zase dvanáct let. Má veliké, vnímavé oči a ve tvářích dolíčky, které se prohloubí, když se usmívá. Plavé a rozčuchané vlasy mu padají do čela. Je z něj zase kluk, kluk z pohádky, co z kouzelných kalhot tahá stokoruny.

Nastartuje auto, které s neochotným zakašláním vyjede